

Posudek vedoucího bakalářské práce

E. Hudcová: Sňatek – počátek smlouvy.

Tématem práce je nesmírně zajímavá hypotéza francouzského sociologa G. Davyho, podle níž je sňatek „chybějícím článkem“, z něhož lze vysvětlit vznik smlouvy. Na příkladech zejména z oblasti severoamerických indiánů Davy ukazuje, jak se pokrevní svazky postupně uvolňují z biologické roviny (např. zákazem incestu a vznikem exogamní skupiny), jak se kulturně individualizují - např. v podobě pokrevního sbratření - a jak se přes předávání majetku při svatebním potlači otvírá cesta k moderní představě sňatku jako prototypu omezené a svobodné smlouvy. Kulturní princip svobodně zvolené a uzavřené smlouvy zde poprvé převáží nad biologickým principem společné krve a zahajuje tak cestu ke stále širší lidské společnosti.

Autorka tuto hypotézu předně stručně představuje a potom konfrontuje s dalšími autory i etnografickým a literárním materiálem. Vykládá povahu pokrevního příbuzenství, exogamní skupiny, totemu a fratrii, manželských tříd a filiace. Pak stručně popisuje strukturu společností s potlačem a ukazuje jeho povahu u Tlinkitů, Haidů a Kwakiutlů. V další kapitole ukazuje zásadní problém smlouvy: co dovoluje smluvním stranám spolehnout se na její budoucí naplnění. To se nejprve řeší pokrevním sbratřením (*bloodcovenant*), jež lze vykázat u mnoha velmi různých kultur, dalším důležitým krokem je potom sňatkový potlač, jehož součástí je i podmíněné předání majetku.

Původní rozsah Davyho materiálu autorka rozšířila o obdobné zvyklosti u uralo-altajských národů (podle van Gennepa), o levirát, o sňatek u starých Germánů (podle G. Humberta) a o materiály z předhistorické antiky (podle Fustela de Coulanges, A. Jardese a dalších). Poslední kapitola stručně představuje sňatek z pohledu moderního práva, následuje český závěr a francouzské résumé.

Práce je pěkně, kultivovaně napsána, vzorně zpracována, má přiměřenou bibliografii a neobsahuje prakticky žádné překlepy a chyby. Jen jedna položka bibliografie je citována nepřesně (má být: *International encyclopedia of social and behavioral sciences*. Amsterdam 2001) a v poznámce 30 (str. 23) by recenzent uvítal kritičtější postoj k Maussově výkladu o síle „hau“, podle mého názoru zbytečně tajemnému: k vysvětlení stačí prostá povinnost dar oplatit, vyrovnat dluh, jak o tom mluví např. slavný Anaximandrov zlomek.

Práci rozhodně **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnotit jako **výbornou, 45 až 48 body**.

V Praze 2.6.2007

Prof. Jan Sokol